

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

Պատմություն և քաղաքագիտություն

<i>Կլիմենտ Հարությունյան, Հայ ժողովրդի ներդրումը Հայրենական մեծ պատերազմում տարած հաղթանակում (1941–1945 թթ.).....</i>	11
<i>Գայանե Մախմուրյան, Ֆրանս-թուրքական քաղաքական հարաբերությունները Կիլիկիայի և Հայաստանի Հանրապետության առնչությամբ (1919 թ. դեկտեմբեր – 1920 թ. հունիս).....</i>	32
<i>Դենիս Լիսենցիկով, «Կովկասյան ճաշարան». հայկական առաջին ռեստորանը Մինսկում (1906–1919 թթ.).....</i>	54
<i>Գևորգ Հարությունյան, Աննա Կուբանյան, Բռնապետության հաղթանակից մինչև տնտեսական հրաշք (Զիլիի Հանրապետության օրինակով)....</i>	70
<i>Անահիտ Թովմասյան, Օսմանյան կայսրության քաղաքականությունը Արևելյան Կովկասում XVIII դարի երկրորդ կեսին – XIX դարի սկզբին.....</i>	80
<i>Էլինա Ղազարյան, Այսրկովկասի առևտրական ուղիները X–XIV դարերում..</i>	93
<i>Մարիամ Խանզադյան, «Վաղ պետություն» նախագիծը.....</i>	104
<i>Եղիշե Սարգսյան, Կաթողիկոսական ձեռնադրության և օժման ծիսակարգն ըստ «Մաշտոց» ծիսամատյանների.....</i>	116

Բանասիրություն

<i>Արմեն Սարգսյան, Շողեր Մինասյան, Արցախի (Ղարաբաղի) բարբառը և բանասիրությունը XIX դարի սկզբնաղբյուրներում և ուսումնասիրություններում.....</i>	128
<i>Դավիթ Գյուրջինյան, Պամիրյան լեզուների հայերեն անունները. ճշգրտման և կանոնարկման հարցեր.....</i>	143
<i>Հովհաննես Հովակիմյան, 1970–80-ական թվականների հայ արձակի թեմատիկ ուղղվածությունը.....</i>	159

Արվեստագիտություն

<i>Անահիտ Բեքարյան, Դավիթ Էվերեկյան (1927–2016). նախամոնրեալյան գործունեություն.....</i>	169
--	-----

Հնագիտություն և ազգագրություն

<i>Արսեն Բորոխյան, Անի Պեպրոսյան, Ընձառյուծը Հին Հայաստանի մշակութային համատեքստում.....</i>	184
--	-----

<i>Գարեգին Թումանյան, Ջրի օգտագործումը Հայաստանի բրոնզ-երկաթեդարյան թաղման ծեսերում.....</i>	212
<i>Սամվել Ռամազյան, Ասլանի վիպերգի անհայտ տարբերակը.....</i>	230
<i>Լևոն Աղիկյան, Հարություն Բաղայան, Նորահայտ վաղբրոնզեդարյան դամբարան Դաշտում.....</i>	245
<i>Խորեն Գրիգորյան, Մուսալեռի հայերի կիլիկյան ծագման վարկածը.....</i>	262

Հոգեբանություն

<i>Իրինա Գորբաչովա, Օլգա Շանգինա, Հույզերի սոցիալ-հոգեբանական և ճանաչողական հայեցակետերը.....</i>	270
---	-----

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

<i>Լավրենտի Հովհաննիսյան, Ղարաբաղի (Արցախի) բարբառի հնաբանությունները.....</i>	282
<i>Աննա Ասատրյան (Խմբ.), «Սերգեյ Փարաջանով – 100».....</i>	289
<i>Հակոբ Մուրադյան (կազմ.), Կարսի մարզի նահանգապետ գեներալ-լեյտենանտ Իվան Պոպկոյի հաշվետվությունը Կարսի մարզի իրադրության մասին 1878 թ. ....</i>	293

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

<i>«Պարի ծիսական և բանահյուսական ենթատեքստը». գիտաժողով՝ նվիրված Գագիկ Գինոսյանի հիշատակին.....</i>	298
<i>Վիմագրագիտական գիտաժողով՝ նվիրված Սուրեն Սաղումյանի հիշատակին.....</i>	306
<i>Առաքել Բաբախանյան (Լեո).....</i>	310
<i>Ռոբերտ Սարինյան.....</i>	315
<i>Անահիտ Բեքարյան.....</i>	318
<i>Արմենակ Մանուկյան.....</i>	325

CONTENTS

ARTICLES

History and Political Science

<i>Kliment Harutyunyan, The Contribution of the Armenian People in the Victory in the Great Patriotic War (1941–1945).....</i>	11
<i>Gayane Makhmourian, Franco-Turkish Political Relations Concerning Cilicia and the Republic of Armenia (in December 1919 – June 1920).....</i>	32
<i>Denis Liseychikov, "The Caucasian Dining Room": the First Armenian Restaurant In Minsk (1906–1919).....</i>	54
<i>Gevorg Harutyunyan, Anna Kubanyan, From the Victory of Dictatorship to an Economic Miracle (on the Example of the Republic of Chile).....</i>	70
<i>Anahit Tovmasyan, The Policy of the Ottoman Empire in Eastern Caucasus in the Second Half of the 18TH and the Beginning of the 19TH Centuries.....</i>	80
<i>Elina Ghazaryan, The Trade Routes of the Transcaucasus in the 10–14TH Centuries.....</i>	93
<i>Mariam Khanzadyan, The "Early State" Project.....</i>	104
<i>Yeghishe Sargsyan, The Catholicos Ordination and Consecration Rite according to the Mashtots Tsisamatians (Mashtots Ritual Books).....</i>	116

Philology

<i>Armen Sargsyan, Shogher Minasyan, The Dialect and Folklore of Artsakh (Karabakh) in 19th Century Sources and Studies.....</i>	128
<i>Davit Gyurjinyan, Armenian Names of the Pamiri Languages: Issues of Clarification and Standardization.....</i>	143
<i>Hovhannes Hovakimyan, Thematic Orientation of Armenian prose in the 1970s–1980s.....</i>	159

Art History

<i>Anahit Bekaryan, David Evereklean (1927–2016): Pre-Montrealian Activity.....</i>	169
---	-----

Archaeology and Ethnography

<i>Arsen Bobokhyan, Ani Petrosyan, Leopard in the Cultural Context of Ancient Armenia.....</i>	184
<i>Garegin Tumanyan, The Use of Water in Bronze-Iron Age Funeral Rites in Armenia.....</i>	212
<i>Samvel Ramazyan, The Unknown Version of the Ballad of Aslan.....</i>	230

<i>Levon Aghikyan, Harutyun Badalyan, Newly Discovered Early Bronze Age Tomb in Dasht</i>	245
<i>Khoren Grigoryan, The Hypothesis of Cilician Origin of Musadag Armenians</i>	262

Psychology

<i>Irina Gorbacheva, Olga Shangina, Social-Psychological and Cognitive Aspects of Emotions</i>	270
--	-----

REVIEWS

Lavrenti Hovhannisyan, The Archaisms of the Karabakh (Artsakh) Dialect.....	282
Anna Asatryan (ed.), "Sergey Parajanov – 100".....	289
Hakob Muradyan (compil.), Report of the Head of the Kars Region Lieutenant General Ivan Popko on the State of the Kars Region 1878.....	293

SCIENTIFIC LIFE

"Ceremonial and Folkloristic Subtext of the Dance": Conference Dedicated to the Memory of Gagik Ginosyan.....	298
Conference in Epigraphy dedicated to the Memory of Suren Saghumyan.....	306
Arakel Babakhanyan (Leo).....	310
Robert Sarinyan.....	315
Anahit Bekaryan.....	318
Armenak Manukyan.....	325

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

История и политология

<i>Климент Арутюнян, Вклад армянского народа в победу в Великой Отечественной войне (1941–1945 гг.)</i>	11
<i>Гаянэ Махмурян, Франко-турецкие политические отношения применительно к Киликии и Республике Армения (в декабре 1919 – июне 1920 г.)</i>	32
<i>Денис Лисейчиков, «Кавказская столовая»: первый армянский ресторан в Минске (1906–1919 гг.)</i>	54
<i>Геворк Арутюнян, Анна Кубанян, От победы диктатуры к экономическому чуду (на примере Республики Чили)</i>	70
<i>Анаит Товмасян, Политика Османской империи на Восточном Кавказе во второй половине XVIII – начале XIX вв.</i>	80
<i>Элина Казарян, Торговые пути Закавказья в X–XIV веках</i>	93
<i>Мариам Ханзадян, Проект «Раннее государство»</i>	104
<i>Егише Саргсян, Ритуал хиротонии и помазания католика по ритуальной книге «Маштоц»</i>	116

Филология

<i>Армен Саргсян, Шогер Минасян, Арцахский (Карабахский) диалект и фольклор в первоисточниках и исследованиях XIX века</i>	128
<i>Давид Гюрджинян, Армянские названия памирских языков: вопросы уточнения и нормирования</i>	143
<i>Ованнес Овакимян, Тематическая направленность армянской прозы 1970–1980-х годов</i>	159

Искусствоведение

<i>Анаит Бекарян, Давид Эвереклян (1927–2016): предмонреальная деятельность</i>	169
---	-----

Археология и этнография

<i>Арсен Бобохян, Ани Петросян, Леопард в культурном контексте Древней Армении</i>	184
<i>Гарегин Туманян, Использование воды в погребальных обрядах Армении эпох бронзы и железа</i>	212
<i>Самвел Рамазян, Неизвестная версия баллады Аслана</i>	230

<i>Левон Агикян, Арутюн Бадалян</i> , Нововыявленная гробница раннебронзового века в Даште.....	245
<i>Хорен Григорян</i> , Гипотеза киликийского происхождении армян Мусалера...	262

Психология

<i>Ирина Горбачева, Ольга Шангина</i> , Социально-психологические и когнитивные аспекты эмоций.....	270
---	-----

РЕЦЕНЗИИ

Лаврентий Ованнисян, Архаизмы карабахского (арцахского) диалекта....	282
Анна Асатрян (ред.), «Сергей Параджанов – 100».....	289
Акоп Мурадян (сост.), Отчет о состоянии Карсской области начальника Карсской области генерал-лейтенанта Ивана Попко 1878 г.	293

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

«Ритуальный и фольклорный подтекст танца»: конференция, посвященная памяти Гагика Гиносяна.....	298
Конференция по эпиграфике, посвященная памяти Сурена Сагумяна.....	306
Аракел Бабаханян (Лео).....	310
Роберт Саринян.....	315
Анаит Бекарян.....	318
Арменак Манукян.....	325